

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–јун 2016.

Јул 2016.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У првој половини ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је укупно 3.023 фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 16% више него у истом периоду претходне године, када су откривена 2.607 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то повећање износи 33,1% (4.476.000,00 динара у првој половини 2016. у односу на 3.362.600,00 динара у истом периоду 2015). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

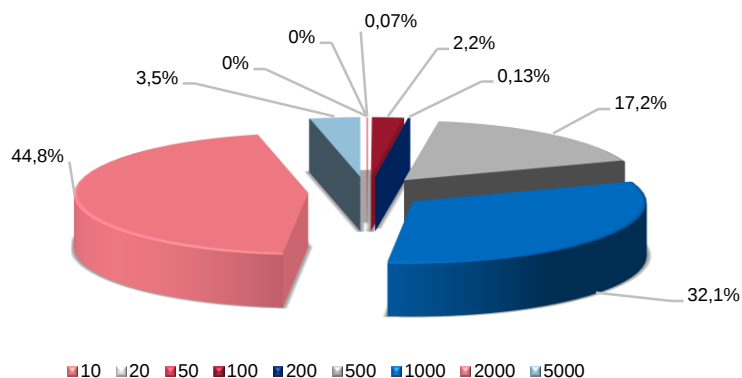
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2016.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	106	1.354	970	521	4	66	2	0	0	3.023
Учешће у %	3,5	44,8	32,1	17,2	0,13	2,2	0,07	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 2000, 1000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 94,1% броја фалсификата новчаница готовог новца.

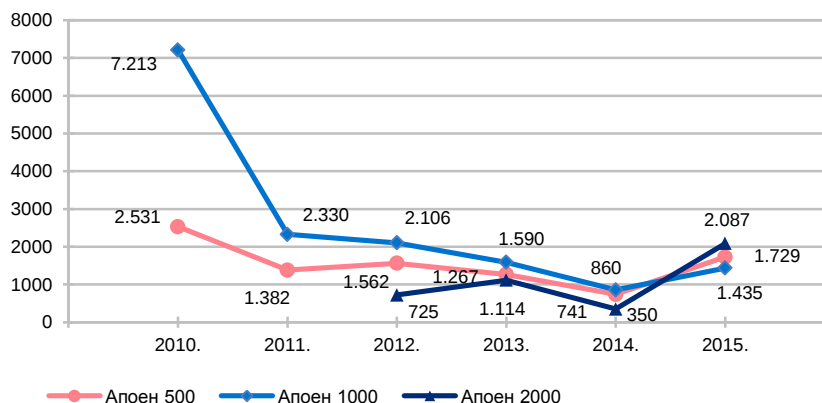
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2016.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2. приказано је кретање броја комада откривених фалсификата та три најзаступљенија апоена динара у последњих шест година.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

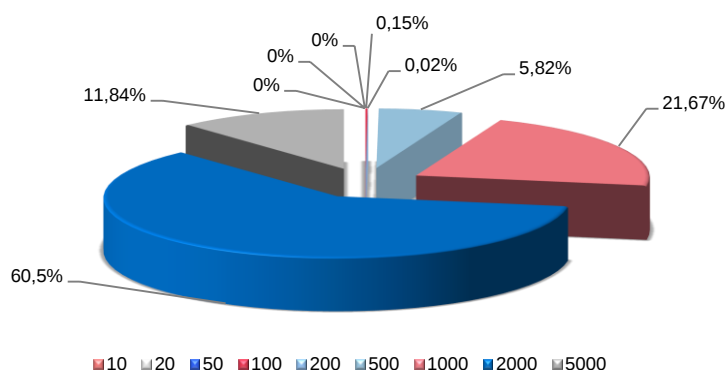
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 динара, затим 1000, 5000 и 500 динара (Табела 2. и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,8% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–јун 2016. (у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	530	2.708	970	260,5	0,8	6,6	0,1	0	0	4.476,0
Учешће у %	11,84	60,5	21,67	5,82	0,02	0,15	0	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–јун 2016. (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако ставимо у однос откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 30. јуна 2016. износио 299,65 милиона комада новчаница, или 168,65 милијарди динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривен 10,1 комад фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривена су 26.540,2 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 30. 06. 2016.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	2.984.907	14.924.535.000
2000	34.693.151	69.386.302.000
1000	64.424.950	64.424.950.000
500	20.980.096	10.490.048.000
200	20.370.692	4.074.138.400
100	25.751.010	2.575.101.000
50	26.277.290	1.313.864.500
20	41.876.109	837.522.180
10	62.289.877	622.898.770
Укупно:	299.648.082	168.649.359.850

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–јун 2016. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 1.216 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је скоро два пута више него у истом периоду 2015. године, када је откривено 615 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

Табела 4. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–јун 2016.
(у комадима)

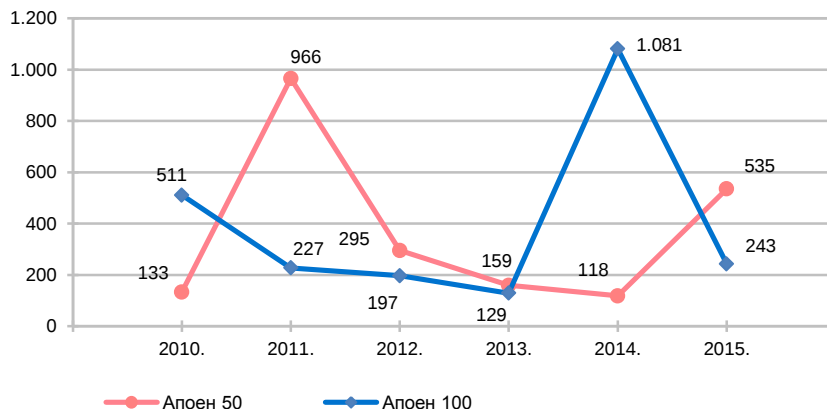
Валута	EUR					Укупно EUR	USD			Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20		20	50	100			
Комада	61	55	377	622	27	1.142	1	1	61	63	11	1.216
Учешће у %	5	4,5	31	51,2	2,2	93,9	0,1	0,1	5	5,2	0,9	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривена су укупно 1.142 комада фалсификованих новчаница евра, што је 2,8 пута више него у истом периоду претходне године, када су евидентирана 414 комада тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50 и 100 евра, у последњих шест година приказан је на Графикону 4.

Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR

(у комадима)

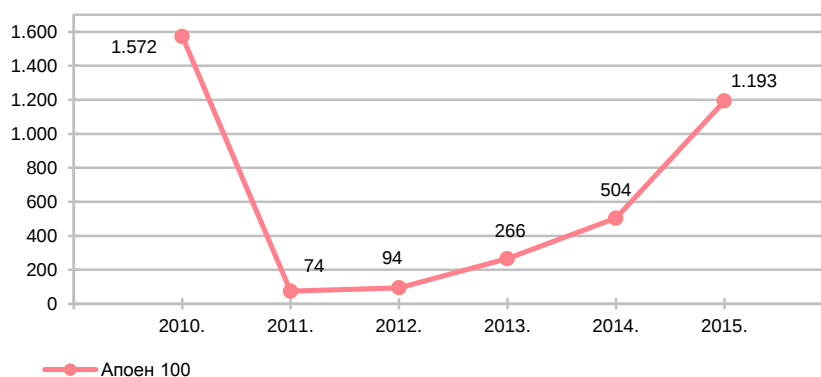

Извор: Народна банка Србије.

У првом полугодишту ове године откривене су 63 фалсификоване новчанице америчког долара, што је преко три пута мање него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 196 комада тих новчаница. Од тога готово је искључиво евидентиран фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5. приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих шест година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD

(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

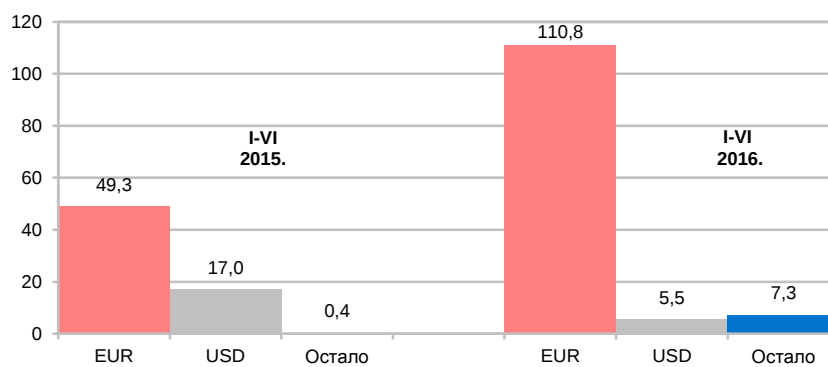
Групу валута „Остало“ у Табели 4. чине фалсификоване новчанице четири валуте: швајцарског франка (седам комада), немачке марке (два комада), британске фунте (један комад) и мађарске форинте (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама

ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–јун 2015. и 2016.**

(износ у хиљадама EUR)

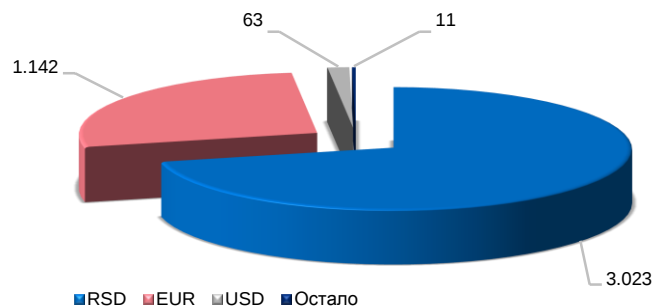
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–јун 2016. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–јун 2016.**

(у комадима)

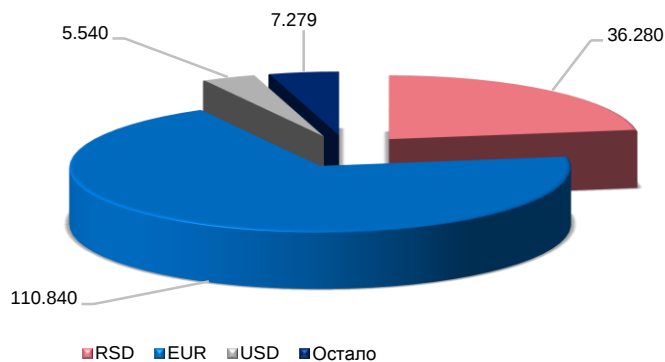
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро за 2015. и 2016. годину примењен је средњи курс на дан 4. јула 2016. године.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (71,3%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првој половини 2016. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–јун 2016.
(износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (69,3%) и домаће валуте (22,7%).

² За прерачун вредности осталих валута у евро примењен је средњи курс на дан 4. јула 2016. године.